

METABLETICA VAN DE MATERIE:  
KRONIEK VAN GODS MIGRATIE EN VAN  
ONZE MEDEMENSELIJKHEID  
— WAAR WISKUNDE NIET GOED VOOR IS —

DOOR

P. C. BAAYEN

*Inleiding*

Tempora mutantur, et nos mutamur in illis. Een oude wijsheid — echter nog te weinig ter harte genomen door te velen? Dat lijkt althans de mening te zijn van de zenuwarts en hoogleraar J. H. van den Berg (verder in deze bespreking aangeduid met vdB), die zich gedrongen voelde een nieuwe leer in te voeren: de leer der Veranderingen of Metabletica.

Deze leer (of methode van denken) is voornamelijk tot uitdrukking gebracht in een reeks boekwerken, waarvan het zesde, voorshands laatste deel, hier besproken wordt. Ik citeer uit de inleiding: „In *Metabletica* beproefde ik de methode op onderwerpen van vooral psychologische aard. Daarop volgde *Het menselijk lichaam*, dat als een metabletische geschiedschrijving van anatomie en fysiologie beschouwd kan worden. De onderwerpen van *Leven in meervoud* behoren tot de sociale psychologie, de sociale psychopathologie en de sociologie. Het onderwerp, hier aan de orde, betreft de wiskunde.

De titel *Metabletica van de materie* is gekozen om van de aanvang af duidelijk te maken dat niet gezocht is naar bijzonderheden in de historische ontwikkeling van de wiskunde, maar naar de aard van de veranderende grond — dat is de stof zelf van de dingen — die de geaccidenteerde geschiedenis van de wiskunde draagt. Het eerste deel betreft vooral meetkundige aspecten van de materie en draagt daarom tot ondertitel: *Meetkundige beschouwingen*. Het tweede deel zal meer rekenkundige aspecten bevatten, waardoor de ondertitel van dat deel luidt: *Rekenkundige beschouwingen*. [...]

Toetssteen van dit eerste deel is de niet-euklidische meetkunde [...]. Degene die meer wil weten van de instelling of mentaliteit, van waaruit dit boek is geschreven, verwijs ik naar *De dingen*, dat als

\*) Bespreking van het boek „Metabletica van de materie (I): Meetkundige beschouwingen” van de hand van Dr. J. H. Van den Berg, zenuwarts, hoogleraar te Leiden (Uitg. G. F. Callenbach N.V., Nijkerk, 1968, 449 blz., 15½ x 24 cm; f 35,90).